

А. М. Орел,
д. е. н., професор кафедри менеджменту ЗЕД підприємств,
Національний авіаційний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0823-3346>
В. В. Дяченко,
аспірант, Сумський національний аграрний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-1678-3284>

DOI: 10.32702/2306-6814.2023.19.48

ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА БАНКІВСЬКУ ІНДУСТРІЮ: НАУКОВІ ПІДХОДИ ТА ВИКЛИКИ

A. Orel,
Doctor of Economic Sciences, Professor of the Department of Management
Foreign Economic Activity of Enterprises, National Aviation University
V. Diachenko,
Postgraduate student, Sumy National Agrarian University

IMPACT OF GLOBALIZATION ON THE BANKING INDUSTRY: SCIENTIFIC APPROACHES AND CHALLENGES

У статті досліджено вплив глобалізації на сучасну банківську сферу, яка є однією з ключових галузей глобальної економіки. Ця тема включає в себе глобалізацію і банківську інтеграцію. Дослідження можуть досліджувати рівень і швидкість інтеграції банківських ринків на світовому рівні. Технологічні інновації, як глобалізація стимулює інновації в банківській індустрії, такі як цифрові платежі, блокчейн, фінтех, штучний інтелект і розробки у сфері кібербезпеки. Ризики і стабільність, пов'язані з глобалізацією, такі як фінансові кризи, валютні коливання та вплив глобальних подій на банківську стабільність. Загальний метою такого дослідження є розуміння, як глобалізація впливає на банківську індустрію, які переваги і ризики вона приносить, та як справляються банки та регулятори з викликами, пов'язаними з цим процесом. Такі дослідження можуть сприяти розробці політики, яка б забезпечила стійкість і розвиток банківської системи в умовах глобалізації. Глобалізації на банківську індустрію є актуальною темою в сучасному світі економіки. Дослідження впливу глобалізації на банківську індустрію має важливе значення для розвитку ефективної і стійкої фінансової системи в умовах глобального економічного середовища. Воно сприяє формуванню стратегій розвитку для банків та регулювальних органів, які мають враховувати складність та динаміку глобальних змін у банківському секторі.

The article examines the impact of globalization on the modern banking sphere, which is one of the key branches of the global economy. This topic includes globalization and banking integration. Research can examine the level and speed of integration of banking markets at the global level. Technological innovation, how globalization is driving innovation in the banking

industry, such as digital payments, blockchain, fintech, artificial intelligence and cyber security developments. Risks and stability associated with globalization, such as financial crises, currency fluctuations and the impact of global events on banking stability. The overall goal of such research is to understand how globalization affects the banking industry, what benefits and risks it brings, and how banks and regulators cope with the challenges associated with this process. Such studies can contribute to the development of policies that would ensure the stability and development of the banking system in the conditions of globalization. Globalization of the banking industry is a hot topic in today's world economy. Studying the impact of globalization on the banking industry is important for the development of an efficient and sustainable financial system in the global economic environment. It contributes to the formation of development strategies for banks and regulatory authorities, which must take into account the complexity and dynamics of global changes in the banking sector. Innovative transformation of the financial system has a dynamic nature, that is, changes can have both positive and negative consequences. They can serve as a stimulus for the rapid development of the economic system, or become the cause of prolonged stagnation or a financial crisis. The consequences of the globalization of the economy are structural shifts in all its sectors and areas, changes in the ways of conducting business and implementing economic processes. These processes cover all levels of the economic system, from the international level to the level of individual business entities. The banking sector is also covered by these processes. Banking innovation is part of a process that has swept the entire global economy. Digitization and the development of network technologies played a leading role in the involvement of banks in global transformations.

Ключові слова: інноваційний розвиток, глобалізація, фінансові інструменти, інновації, фінансова система, інноваційний процес, фінансові інновації.

Key words: innovative development, globalization, financial instruments, innovations, financial system, innovation process, financial innovations.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

У сучасному світі глобалізація впливає на майже всі сфери життя, включаючи банківську галузь. За останні роки спостерігається інтенсивний розвиток технологій та зміни у підходах до фінансових послуг, що призвели до появи інноваційних рішень у банківській сфері. Проте цей процес вимагає глибокого наукового аналізу та розуміння, як впливає глобалізація на структуру, функціонування та розвиток банківської індустрії. Головною проблемою є необхідність виявлення та дослідження наукових засад, які керують процесами банківської інновації в умовах глобалізації. Це включає в себе аналіз впливу глобальних технологічних трендів, змін у регулюванні, зростання конкуренції та зміну очікувань спо-

живачів на фінансові послуги. Важливо також визначити, як банки адаптуються до глобальних викликів і як вони використовують глобалізацію як можливість для інноваційного росту. Ця дослідницька проблема передбачає необхідність ретельного аналізу та наукового обґрунтування стратегій і рішень, які приймають банківські установи в умовах глобалізації, а також вивчення факторів, що визначають їхню успішність та стійкість на глобальному ринку. Дослідження банківських інновацій в умовах глобалізації має важливий зв'язок із рядом наукових та практичних завдань. Однією з ключових наукових задач є вивчення та розуміння впливу глобалізації на розвиток фінансових ринків та як це впливає на інновації у банківській сфері. Дослідження банківських інновацій повинно враховувати роль таких технологій, як блокчейн, штучний інтелект, аналітика даних і т. д. у трансформації банківського сектору та їхній

вплив на глобальну економіку. Однією з актуальних наукових задач є дослідження ефективності регулювання та нагляду у сфері банківських інновацій в умовах глобалізації. Дослідження може допомогти визначити, які стратегії використовують банки для збереження та зміцнення своєї конкурентоспроможності в глобальному банківському секторі. Важливим практичним завданням є розробка інновацій, які можуть підвищити фінансову включеність населення в умовах глобалізації. З огляду на глобальний характер банківських операцій, важливо досліджувати та розробляти технології та стратегії кібербезпеки, що забезпечують захист фінансових даних. Дослідження може також спрямовувати увагу на аспекти соціальної та етичної відповідальності банківських інновацій у глобальному контексті. Ці завдання важливі для вдосконалення розуміння інноваційних процесів у банківській галузі в умовах глобалізації та для розробки практичних рішень, що сприяють стійкому розвитку банківської сфери у міжнародному масштабі.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Важливість цифровізації банківських послуг підкреслюють З. Шмигальська [5]. Вона вказує, що розвиток цифрового та мобільного банкінгу веде до докорінної зміни самого змісту та способу надання банківських послуг, а самі банківські установи трансформуються в цифрові форми організації. Початок досліджень інновацій вченими-економістами було покладено відомим дослідником Й. Шумпетером, який ввів це поняття у економічний науковий обіг, а також здійснив опис інноваційного процесу [6]. Послідовники Й. Шумпетера удосконалювали визначення інновацій, інноваційної діяльності та інноваційного процесу, що спричинило появу множини визначень цих базових понять у вітчизняній та іноземній літературі. Таким чином, в теперішній час не існує єдиної думки щодо трактування поняття "інновація" та загальноприйнятого термінологічного апарату у цій сфері досліджень. М.І. Крупка вважає, що інновація є результатом інноваційної діяльності, тобто втілення інноваційних ідей, який має практичне застосування і задовольняє певні потреби споживачів [9]. Вважаємо, що в цілому слід погодитися з таким трактуванням, як найбільш узагальнюючим у групі понять "інновація як результат". В.М. Опарін та інші автори визначають поняття "інновація" як втілений результат науково-технічного прогресу, реалізацію інтелектуального потенціалу суспільства, націлений на оновлення всіх його сфер життєдіяльності [4]. З точки зору цих авторів, інтелектуальний потенціал суспільства реалізується через творчі пошукові зусилля окремих індивідумів у рамках інноваційного процесу.

Інші дослідники, такі як Пашута М. Т., Шкільнюк О. М., в цілому погоджуючись із попередніми визначеннями, визнаючи роль інтелектуального потенціалу та творчої праці у інноваційній діяльності, вважають, що інновація є втіленням змін при реалізації інноваційного процесу, а не результатом чи власне процесом [10]. На противагу попереднім визначенням, КУ акцентують увагу на відмінності процесу та результату інноваційної діяльності [8]. Він розглядає інновацію як процес, що забез-

печує доведення нової ідеї або способу виробництва до стадії практичного використання, коли вони генерують економічний ефект. З таким трактуванням корелюють визначення поняття "інновація", які дали такі відомі вчені, як П. Уайт, Я. Кук та П. Майєрс. Ці дослідними вважають, що інновація охоплює увесь цикл від виникнення нової ідеї до створення та реалізації готового інноваційного продукту.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою даної статті є проаналізувати та визначити, як глобалізація та наукові підходи формують нові можливості та виклики для банківських інновацій, і як це відображається на розвитку фінансових послуг.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

В умовах глобалізації української економіки значно підвищується роль інновацій. Інноваційний розвиток економіки в теперішній час є провідним напрямком забезпечення економічного зростання національної економіки, її секторів та окремих суб'єктів, підвищення конкурентних позицій на внутрішньому та міжнародних ринках.

Новизна та унікальність продуктів та процесів визначають успіх господарської діяльності та забезпечують стабільність подальшого економічного розвитку [1]. Інновації також мають значний вплив на стан та розвиток фінансової сфери економіки. Практика свідчить, що навіть незначні та короточасні процеси у фінансовій сфері можуть мати значний вплив на функціонування національної та світової економіки. Глобалізація економіки та зокрема фінансової системи пов'язує внутрішні трансформації із міжнародними змінами. При чому цей зв'язок є зустрічним — зміни у міжнародній фінансовій системі визначають зміни на національному рівні і навпаки — внутрішні зміни часто ведуть до глобальних зрушень [2].

Досвід років пандемії та війни показує, що інновації у фінансовій сфері мають велике значення з точки зору подолання негативних процесів у всіх сферах соціально-економічного розвитку. Фінансові інновації забезпечують розвиток технологій, підвищення швидкості, якості та безпеки банківських операцій (хеджування фінансових ризиків).

Мотивами для активізації інноваційного процесу у фінансовій сфері переважно є такі: прагнення скорочення витрат, підвищення рівня прибутку та зниження ризику банківських операцій. Орієнтація фінансово-кредитних установ на досягнення цих цілей стимулює виникнення та реалізацію інноваційних проектів. Окрім того, вагомими є зовнішньоекономічні стимули, які багато в чому визначають виникнення нових банківських продуктів та послуг, розроблення та впровадження нових фінансових технологій, залучення капіталу у банківські інновації.

Процеси глобалізації визначають тенденції розвитку конкуренції на міжнародному ринку фінансових продуктів та послуг. Цей процес також є значним стимулом розвитку фінансових інновацій. Загострення конкурентної боротьби на фінансовому ринку сприяє

створенню нових фінансових продуктів та технологій, що вносить корективи у функціонування самого ринку, зміну акцентів, структурні перетворення тощо. В умовах цих змін учасники фінансового ринку діють нетривіальним чином, виникають нові національні та міжнародні фінансові інститути та організації, збільшується кількість похідних фінансових інструментів, виникають принципово нові інструменти та типи операцій. Зміни завжди пов'язані із підвищенням ризиком, тому хеджування фінансових ризиків стає одним з основних напрямків інноваційного процесу у фінансовій сфері [3].

В останні десятиріччя інноваційний розвиток у фінансовій сфері тісно пов'язаний із розвитком інформаційних технологій. Явище цифровізації охопило банківський сектор і стало масовим. Широке впровадження у функціонування фінансових установ та інститутів новітніх досягнень інформаційних технологій стало ключовим чинником та напрямком фінансових інновацій. Окрім того, поширення використання у фінансовій сфері інформаційних технологій забезпечує інтеграцію кількох, раніше відокремлених, ринків. А це веде не лише до позитивних змін (наприклад, швидкого розповсюдження актуальної інформації), але і до поширення певних кризових явищ з ринку на ринок [4].

Отже, чинники зовнішнього економічного оточення багато в чому визначають стан фінансового сектору. Вони визначають виникнення та поширення позитивних інновацій, а також негативних явищ, пов'язаних із інноваційною трансформацією.

Комерційні банки виконують важливу роль у інноваційному процесі як одні з найважливіших його суб'єктів. Вони виконують функції фінансового забезпечення інноваційних проектів але і самі виступають у якості новаторів, впроваджуючи нововведення у власну діяльність. Інновації, що впроваджуються всередині банківського сектора, інтегрують різні моделі ведення бізнесу, вони охоплюють операційні, організаційні, продуктові та функціональні нововведення, забезпечують впровадження нових способів здійснення фінансових операцій.

Інновації спрямовані на забезпечення ефективності діяльності бізнесу. Специфікою інноваційної діяльності у банківському секторі є їх націленість на створення більш досконалої та ефективної системи надання фінансових послуг і реалізації банківських продуктів.

Відомо, що у ринок фінансових послуг характеризується високим рівнем конкуренції. Інновації у банківському секторі є одним з найбільш ефективних інструментів підвищення конкурентоспроможності фінансово-кредитної установи. Вони дозволяють розширити клієнтську базу та зміцнити свої позиції на фінансовому ринку.

Г. Уманців відзначає, що в теперішніх умовах розвиток будь-якого бізнесу пов'язаний із необхідністю нагромадження і оброблення великих масивів інформації. Інформація стала новим типом ресурсу, який набуває все більшої вагомості у банківському секторі. Саме тому цифровізація поширюється на все більше коло секторів та бізнес-процесів. У зв'язку із цим,

фінансово-кредитні установи удосконалюють свою цифрову інфраструктуру для збирання, оброблення та використання великих масивів інформації [1].

Сучасні тенденції і виклики вимагають від банківської установи впроваджувати інновації для забезпечення ефективності своєї діяльності. Це особливо важливо в умовах нестабільного ринку фінансових послуг.

Сучасне розуміння значення та змісту фінансових інновацій, інноваційного процесу та інноваційної діяльності банківських установ спирається на багатовіковий досвід розвитку їх діяльності.

Зміна різних етапів розвитку фінансової системи та діяльності фінансово-кредитних установ супроводжувалася посиленням ролі досліджень і нововведень у цій сфері.

Термін "інновація" прийшов у економічну науку з інших сфер, зокрема з культурології, де він означав проникнення окремих складових однієї культури в іншу. З часом дослідники звернули свою увагу на тенденції техніко-технологічних, організаційно-економічних та інших змін, що відбувалися у процесі трансформації господарських укладів. Сьогодні ж інновації розглядаються переважно в економічному аспекті.

У наукових дослідженнях, залежно від об'єкта та предмета вивчення, поняття "інновація" набуває різного змісту:

- інновація як система [6];
- інновація як результат;
- інновація як зміна [7];
- інновація як інструмент;
- інновація як процес;
- інновація як новий продукт [8].

Спільним для цих визначень є те, що інновація забезпечує підвищення ефективності діяльності шляхом зниження витрат та/або підвищення доходів.

Шабан К. С. та Зозульов О. В. визначають поняття "інновація" одночасно з двох точок зору:

— інновація як результат, втілений у новому продукті, процесі або системі;

— інновація власне як процес, що включає дослідження, проектування, розроблення, організацію виробництва "інновації як результату", тобто нового продукту, процесу або системи [11]. Отже, вони вмістили у своє бачення інновацій не всі етапи інноваційного процесу. Поза процесом залишилася реалізація інновації кінцевому споживачеві. Це, на наш погляд, є вадою наведеного визначення.

Отже, на зміст поняття "інновація" у фаховій літературі є кілька точок зору, серед яких найбільш поширеними є дві:

1. Інновація є безперервним динамічним процесом розробки і впровадження нових видів продукції, їхніх складових, підходів, методів і процесів на заміну існуючих, які не відповідають вимогам сучасності. До авторів, що підтримують таке трактування слід віднести таких авторів як Е.М. Роджерс, Джр. Філлс, К. Дейглер, Д. Міллер [12] та ін. відомих вчених.

2. Інновація є статичним кінцевим результатом процесу творчого пошуку, що матеріалізується у формі нового продукту, способу виробництва (технології), організаційній структурі та ін. Такої точки зору дотримуються В.В. Зянько, О. Лапко та інші [13, 14].

Інновації охоплюють практично всі сфери та сторони суспільно-економічного життя. Тому виникає потреба врахування специфіки конкретних напрямків інноваційної діяльності. Інновації у фінансовій сфері, або фінансові інновації мають певні риси, які дозволяють виокремити їх та ідентифікувати як окремий особливий напрямок інноваційної діяльності.

О.В. Крухмаль вказує, що позначення інновацій як фінансових позначає їх відношення до сфери фінансових відносин та кругообігу фінансових ресурсів, тобто послідовних циклічних процесів їх формування, нагромадження та використання [15]. Фінансові інновації є одним з необхідних механізмів розвитку виробничо-господарської системи.

На думку В. Білошапки та А. Корчан, специфічною особливістю та відмінністю фінансових інновацій є те, що гроші одночасно виступають як ресурс та як результат інновацій [16]. Тобто гроші роблять гроші.

Я.М. Кривич вважає, що фінансові інновації слід розуміти як "нововведення, спрямовані на покращення функціонування грошово-фінансової системи" [17]. Серед найбільш показових фінансових (як банківських, так і небанківських) інновацій він зазначає такі:

- винахід та розповсюдження банкоматів (АТМ) у США наприкінці 30-х років ХХ ст.;

- впровадження кредитних та дебетових карток, пов'язане із розвитком споживчого кредитування;

- створення нового типу фінансового посередника — фонду грошового ринку — відкритого інвестиційного фонду, який інвестує кошти у короткострокові зобов'язання (депозитні сертифікати, державні цінні папери тощо);

- поява такого різновиду взаємного фонду, як індексний, що реалізує стратегію слідування за ринковим індексом, що став ефективним низьковитратним інструментом пасивного інвестування;

- впровадження альтернативної пенсійної програми у США "План 401 (к)", яка дозволяє скоротити податкові зобов'язання працівників та відкласти терміни сплати частини податків до виходу пенсію.

С.Н. Козьменко, Т.А. Васильєва та С.В. Леонов вважають, що зміст фінансових інновацій полягає у розробці та впровадженні нового фінансового інструменту, що забезпечує перерозподіл грошових коштів, за прийнятного для інвесторів, кредиторів та позичальників рівня таких показників, як прибутковість, ліквідність та ризики [18]. Виходячи з такого визначення, фінансовими інноваціями можуть бути нові:

- фінансові продукти (нові види кредитування, біржові інструменти та ін.);

- фінансові послуги (нові більш швидкі послуги із віддаленим доступом як мобільний та інтернет-банкінг, онлайн торгівля фінансовими інструментами);

- процеси надання послуг та здійснення фінансових операцій (наприклад, кредитний скорінг як інструмент ризик-менеджменту при споживчому кредитуванні чи кредитування підприємств малого бізнесу);

- організаційні форми ведення фінансової справи (створення цифрових фінансово-кредитних організацій, як, наприклад, "Монобанк", які працюють на умовах віддаленого надання послуг).

Мочерний С.В дає таке визначення фінансових інновацій, це "сукупність нових фінансових продуктів чи процесів, що сприяють ефективнішому функціонуванню і розвитку фінансових ринків, посилюють їх універсальність із метою отримання прибутків". Отже, мова йде про нові операції з наявними грошовими ресурсами та їх еквівалентами, або про нові продукти фінансові активи, або одночасно, і про процеси, і про активи.

На думку С.Б. Єгоричевої фінансова інновація передбачає зміни у фінансових установах та інструментах, а також у практиці ведення фінансової справи та надання фінансових послуг [19].

Р. Наполі дає трактує фінансові інновації з трьох точок зору:

- фінансова інновація як введення нового фінансового продукту чи послуги;

- використання нового методу здійснення фінансових операцій, нового обладнання або знань та навичок;

- значне покращення вже існуючого фінансового продукту чи послуги), а також методів, обладнання, знань та навичок.

Інші автори вважають, що фінансові інновації — це насамперед методи, які використовуються суб'єктами господарювання для проведення "операцій з новими видами фінансових активів або у вигляді нових операцій з діючими активами", що забезпечують більш ефективне використовувати їх фінансових ресурсів".

Багато науковці, що вивчали фінансові інновації схиляються до процесного підходу у визначенні цього поняття.

Так, В. Нечанс трактує фінансові інновації як технологічні зміни, наслідком яких є якісні зміни надання фінансових послуг. Це трактування, на наш погляд не повно характеризує фінансові інновації, оскільки воно не враховує сприйняття нового продукту клієнтом та не відображає обсяги змін.

Е.Дж. Кейн дає оригінальне визначення фінансових інновацій, яке, на наш погляд, дещо застаріло через трансформацію самого змісту поняття "інновація". Він вважає інноваційний розвиток фінансової сфери "намаганням обійти регулюючий вплив" на неї. Інновація сьогодні — це не спосіб здолати бар'єри на шляху розвитку, але сам специфічний спосіб цього розвитку.

В.М.А. Ахтар вважає, що сутність фінансових інновацій є масштабні структурні ринкові та інституційні зміни, наслідком яких є трансформація фінансової системи, зміна процесів її функціонування. Нажаль, автор не розкриває розуміння структури фінансового ринку та відхиляється власне від фінансового аспекту інновацій.

В. Дж. Дафі та Дж. Н. Гідді вбачають у фінансовій інновації "зміну комбінації складових елементів фінансового інструменту", до яких вони відносять рівень прибутку, рівень ризику та терміновість. Варто відзначити, що ці складові є скоріше результатом інновацій, ніж їх сутністю.

Ф.С. Мішкін вказує, що фінансові інновації здійснюються із метою максимізації прибутку та зниження ризику. Таке визначення є цілком логічним з точки зору теорії ризику, але не інновацій, оскільки не розкриває їх сутності та змісту.

Дж. Лернер та П. Туфано пишуть, що фінансова інновація є дією, "актом створення та поширення нових банківських інструментів, технологій, інститутів, ринків" [20]. таким чином, автори зводять поняття інновацій лише до її внутрішнього розуміння, без урахування зовнішнього середовища.

Найтінгейл П. та Зпірс Т. вважають інновацію процесом, створення, впровадження та просування нових продуктів і послуг, способів, процесів та технологій фінансової діяльності. Ми вважаємо, що це трактування доволі повно розкриває зміст банківських інновацій (тобто інновацій у банківському секторі), як частини фінансових інновацій. Проте воно не охоплює всього спектру фінансових операцій та фінансових ринків.

Т. Кім та Е. Шуренберг є представниками іншого — результативного підходу до визначення інновацій. Т. Кім вважає, що фінансові інновації є "непередбачуваними змінами форми нового банківського продукту, зміни у системі банківських розрахунків або трансформація організаційної структури банківської установ для надання клієнтам нових видів фінансових послуг". Таке трактування також не враховує конкурентної сутності інноваційного розвитку. Окрім того, важко погодитися із "непередбачуваністю" інновацій.

Е. Шуренберг вважає інновації у фінансовому секторі нововведеннями, націленими на удосконалення функціонування фінансової системи. Слід зауважити, що таке визначення є найбільш загальним та не достатньо конкретним.

Отже, більшість визначень сходиться на тому, що фінансові інновації охоплюють як фінансові інструменти, так і фінансові технології.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ.

Узагальнюючи наведені трактування, ми можемо сформулювати власне визначення поняття "фінансова інновація" із урахуванням сучасних реалій діяльності банківського сектору. Фінансова інновація — це новий або значно вдосконалений продукт (послуга), який є результатом інноваційної діяльності, створений із використанням новітніх інформаційних технологій, який забезпечує удосконалення діяльності фінансово-кредитної установи, посилення її конкурентних позицій, зростання клієнтської бази і обсягу операцій, скорочення витрат та підвищення прибутковості.

Література:

1. Уманців Г. Інноваційні чинники розвитку економіки / Г. Уманців, О. Карп'юк // Банківська справа. 2014. № 3 — 4. С. 34—40.
2. Примостка Л. О. Інноваційний розвиток сучасного банківництва / Л. О. Примостка // 36. наук праць "Фінанси, облік і аудит" — К.: КНЕУ, 2015. № 23 (1), с. 115—126.
3. Van Horn J. C. Of Financial Innovations and Excesses // Journal of Finance. July, 1985. P. 621—631.
4. Інновації у фінансовій сфері : монографія / за заг. ред. В. М. Опаріна. — К.: КНЕУ, 2013. 444 с.

5. Шмігельська З. Банківські інновації: суть, необхідність і розвиток / З. Шмігельська // Вісник Національного банку України. 2014. № 2. С. 34—41.

6. Schumpeter, Joseph Alois: Das Wesen und der Hauptinhalt der theoretischen Nationalökonomie / Joseph Schumpeter. — 3. Aufl. — Unveränd. Nachdr. der 2. Aufl. 1970. — Berlin : Duncker und Humblot, 1998

7. Шимко О. В. Венчурне інвестування як важливий напрям інтенсифікації інноваційної діяльності в Україні. Наукові записки. Серія "Економіка". 2012. Вип. 19. С. 407—411.

8. Амосов О. Ю., Гавкалова Н. Л. Модернізація в Україні: шлях в майбутнє. URL: jrn1.nau.edu.ua/index.php/SR/article/download/4383/4515

9. Крупка М. І. Фінансово-кредитний механізм інноваційного розвитку економіки України : моногр. Львів: Видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2001. 608 с.

10. Пашута М. Т., Шкільнюк О. М. Інновації: понятійно-теоретичний апарат, економічна сутність та шляхи стимулювання : навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 118 с. / Мочерний С. В. Економічний енциклопедичний словник. Львів: Світ, 2005. 616 с.

11. Шабан К. С., Зозульов О. В. Класифікація інновацій підприємств, що входять до міжорганізаційних об'єднань. Економічний вісник Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". 2016. № 13. С. 493—500.

12. Phills Jr., Deiglmeier K., Miller D. Rediscovering Social Innovation / Stanford Social Innovation Review. Fall 2008. // http://www.ssireview.org/articles/entry/rediscovering_social_innovation

13. Зянько В. В. Щодо визначення сутності інновації як категорії економічної теорії / В. В. Зянько // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. 2008. № 7. С. 48—51.

14. Лапко О. Інноваційна діяльність в системі державного регулювання / Ін. екон. Прогнозув. НАН України; Івано-Франків. Держ. Техн. уніт нафти і газу. К.: Фенікс, 1999. 253 с.

15. Крухмаль О. В. Структура управління інноваційними процесами в комерційних банках [Електронний ресурс] / О. В. Крухмаль. — Режим доступу: <http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/handle/123456789/6331>

16. Білошапка В. Місце інноваційних стратегій у підвищенні якості банківських послуг і продуктів / В. Білошапка, А. Корчан // Банківська справа. 2013. № 2. С. 98—103.

17. Кривич Я. М. Поняття банківських інновацій та їх класифікація / Я. М. Кривич // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи. 2007. Випуск 22. С. 104—111.

18. Козьменко С. Н. Маркетинг банківських інновацій / С. Н. Козьменко, Т. А. Васильєва, С. В. Леонов // Маркетинг і менеджмент інновацій. 2011. № 1. С. 13—28.

19. Єгоричева С. Б. Інноваційна діяльність банків: стратегічні аспекти [Текст]: монографія / С. Б. Єгоричева; ВНЗ Укркоопспілка "Полтавський університет економіки і торгівлі". Полтава: ТОВ "АМІ", 2010. 368 с.

20. Tufano P. Rethinking financial innovation: Reducing negative outcomes whilst retaining benefits //World Economic Forum Report. World Economic Forum, 2012. С. 73—74.

References:

1. Umantsiv, H. (2014), "Innovative factors of economic development", Bankivs'ka sprava, vol. 3 — 4, pp. 34—40.
2. Prymostka, L. O. (2015), "Prymostka Innovative development of modern banking", Zb. nauk prats' "Finansy, oblik i audyt", vol. 23 (1), pp. 115—126.
3. Van Horn, J. C. (1985), "Of Financial Innovations and Excesses", Journal of Finance, pp. 621—631.
4. Oparina, V.M. (2013), Innovatsiyyi u finansoviy sferi [Innovations in the financial sphere], KNEU, Kyiv, Ukraine.
5. Shmihel's'ka, Z. (2014), "Banking innovations: essence, necessity and development", Visnyk Natsional'noho banku Ukrayiny, vol. 2, pp. 34—41.
6. Schumpeter, J. A. (1998), Das Wesen und der Hauptinhalt der theoretischen Nationalökonomie, 3rd ed, Berlin, Germany.
7. Shymko, O.V. (2012), "Venture investment as an important direction of intensification of innovative activity in Ukraine", Naukovi zapysky. Seriya "Ekonomika", vol. 19, pp. 407—411.
8. Amosov, O. YU. and Havkalova, N. L. (2011), "Modernization in Ukraine: the way to the future", National Aviation University, [Online], vol. 4, available at: jrn1.nau.edu.ua/index.php/SR/article/download/4383/4515 (Accessed 15 Sept 2023).
9. Krupka, M. I. (2001), Finansovo-kredytnyy mekhanizm innovatsiynoho rozvytku ekonomiky Ukrayiny [Financial and credit mechanism of innovative development of the economy of Ukraine], Vydavnychyy tsentr L'vivs'koho natsional'noho universytetu imeni Ivana Franka, L'viv, Ukraine.
10. Pashuta, M. T. and Shkil'nyuk, O. M. (2005), Innovatsiyyi: ponyatiyno-teorminologichnyy aparat, ekonomichna sutnist' ta shlyakhy stymulyuvannya [Innovations: conceptual and theoremological apparatus, economic essence and ways of stimulation], Ekonomichnyy entsyklopedychnyy slovnyk, L'viv, Ukraine.
11. Shaban, K. S. and Zozul'ov, O. V. (2016), "Classification of innovations of enterprises that are part of inter-organizational associations", Ekonomichnyy visnyk Natsional'noho tekhnichnoho universytetu Ukrayiny "Kyyivs'kyi politekhnichnyy instytut", vol. 13, pp. 493—500.
12. Phills, Jr. Deiglmeier, K. and Miller, D. (2008), "Rediscovering Social Innovation", Stanford Social Innovation Review, [Online], Fall 2008, available at: <http://www.ssireview.org/articles/entry/reldiscovering-social-innovation> (Accessed 15 Sept 2023).
13. Zyan'ko, V.V. (2008), "Regarding the definition of the essence of innovation as a category of economic theory", Naukovyy visnyk Volyns'koho natsional'noho universytetu imeni Lesi Ukrayinky, vol. 7, pp. 48—51.
14. Lapko, O. (1999), Innovatsiyna diyal'nist' v systemi derzhav noho rehulyuvannya [Innovative activity in the system of states regulation], Int.ekon. Prohnozuv, Kyiv, Ukraine.

15. Krukhmal, O. V. (2003), "The structure of management of innovative processes in commercial banks", Problems and prospects of development of the banking system of Ukraine, [Online], vol. 8, available at: <http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/handle/123456789/6331> (Accessed 15 Sept 2023).

16. Biloshapka, V. and Korchan, A. (2013), "The role of innovative strategies in improving the quality of banking services and products", Bankivs'ka sprava, vol. 2, pp. 98—103.

17. Kryvykh, YA. M. (2007), "The concept of banking innovations and their classification", Problemy i perspektyvy rozvytku bankivs'koyi systemy, vol. 22, pp. 104—111.

18. Koz'menko, S. N. Vasylyeva, T.A. and Leonov, S.V. (2011), "Marketing of bank innovations", Marketynh i menedzhment innovatsiy, vol. 1, pp. 13—28.

19. Yehorycheva, S. B. (2010), Innovatsiyna diyal'nist' bankiv: stratehichni aspekty [Innovative activity of banks: strategic aspects], VNZ Ukrkoopspilka "Poltavs'kyi universytet ekonomiky i torhivli", Poltava, Ukraine.

20. Tufano, P. (2012), "Rethinking financial innovation: Reducing negative outcomes whilst retaining benefits", World Economic Forum, pp. 73—74.

Стаття надійшла до редакції 26.09.2023 р.

<https://nauka.com.ua>

Передплатний індекс: 23847

Виходить 24 рази на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)

Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292